

Dnr 31-SI 2019:6580
2019:6581
2019:6582
2019:6583
2019:6584
2019:6585
2019:6586

Munkedals kommun

munkedal.kommun@munkedal.se

Beslut för Munkedals kommun

efter tillsyn av utbildningen i Munkedals kommun

Skolinspektionens beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Munkedals kommun att senast den **30 september 2020** vidta åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas för Skolinspektionen.

Nedan redovisas förslag på åtgärder. I de fall det är möjligt får bristen avhjälpas på annat sätt.

Förutsättningar för utbildningen

Skolinspektionen konstaterar att Munkedals kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

Förskoleklass, grundskola, grundsärskola, gymnasieskola och gymnasiesärskola

- Huvudmannen ser till att det på grundskoleenheterna finns tillgång till elevhälsa för eleverna i förskoleklass, grundskola, grundsärskola, gymnasieskola och gymnasiesärskola så att den kan användas främst förebyggande och hälsofrämjande och för att stödja elevernas utveckling mot målen. (2 kap. 25 § skollagen)

Åtgärder

- Munkedals kommun måste se till att det på samtliga enheter inom grundskolan, grundsärskolan, gymnasieskolan och gymnasiesärskolan finns tillräcklig tillgång till skolpsykolog som kan delta i det förebyggande och hälsofrämjande arbetet i syfte att stödja elevernas utveckling mot målen.

Vuxenutbildning

- För de som har rätt till kommunal vuxenutbildning på grundläggande nivå och i svenska för invandrare verkar hemkommunen aktivt för att nå ut och motivera att de får delta i sådan utbildning. (20 kap. 10, 28-29 §§ skollagen).
- För de vuxna som har rätt till det och önskar delta i särskild utbildning för vuxna på grundläggande nivå verkar hemkommunen aktivt för att nå ut, motivera och se till att de får delta i sådan utbildning. (21 kap. 10 § skollagen).
- För de vuxna som har rätt till det och önskar delta i särskild utbildning för vuxna på gymnasial nivå informerar och verkar hemkommunen aktivt för att nå ut, motivera och se till att de får delta i sådan utbildning. (21 kap. 13-14 § skollagen).

Åtgärder

- Munkedals kommun ska verka aktivt för att nå ut till och motivera de elever som har rätt till kommunal vuxenutbildning på grundläggande nivå och svenska för invandrare.
- Munkedals kommun ska verka aktivt för att nå ut till och motivera de elever som har rätt till särskild utbildning för vuxna på grundläggande och gymnasial nivå.

Styrning och utveckling av utbildningen

Skolinspektionen konstaterar att Munkedals kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

Grundsärskola, fritidshem, gymnasieskola, gymnasiesärskola och vuxenutbildning

- Huvudmannen följer upp resultat inom utbildningen, i förhållande till de nationella målen, och dokumenterar denna uppföljning. (1 kap. 9 §, 4 kap. 3 och 5-6 §§ skollagen, Lgr 11, 4 Fritidshemmet syfte och centrala innehåll).
- Utifrån en analys av det som framkommer i uppföljningen beslutar huvudmannen om nödvändiga utvecklingsåtgärder för att säkerställa en likvärdig utbildning, och dokumenterar de beslutade åtgärderna. (1 kap. 9 §, 4 kap. 3 och 6-7 §§ skollagen).
- Huvudmannen planerar för genomförandet av utvecklingsåtgärder och genomför dessa. Planeringen och åtgärderna dokumenteras. (1 kap. 9 §, 4 kap. 3 och 6-7 §§ skollagen).

Åtgärder

- Munkedals kommun ska följa upp resultaten av utbildningen inom grundsärskola, fritidshem, gymnasieskola, gymnasiesärskola och vuxenutbildning. Uppföljningen ska göras i relation till de nationella målen.
 - I de verksamheter där det finns kunskapskrav ska uppföljning av elevernas måluppfyllelse ske för vardera ämne där kunskapskrav finns.
- Utifrån en analys av det som framkommer i uppföljningen av resultaten av utbildningen ska Munkedals kommun besluta om nödvändiga utvecklingsåtgärder i syfte att utveckla respektive verksamhet.
 - I arbetet med att analysera uppföljningen av resultaten ingår att utvärdera och analysera de bakomliggande orsakerna till att resultaten som ut som de gör i vardera verksamhet och att,
 - Jämföra dessa resultat mot resultat från tidigare läsår för att kunna skönja en utveckling av verksamheten utifrån tidigare års analyser och beslutade utvecklingsåtgärder.
 - Utifrån denna analys motiveras varför huvudmannen valt att prioritera de utvecklingsåtgärder som man beslutat om.

- Munkedals kommun ska planera för genomförandet av de beslutade utvecklingsåtgärderna och genomföra dessa. Munkedals kommun ska se till att uppföljning, beslut om utvecklingsåtgärder och planering för genomförandet dokumenteras.
 - o I arbetet med att planera för genomförandet av beslutade åtgärder ingår att fastställa när under läsåret som de olika verksamheterna ska genomföra dessa åtgärder.
 - o Huvudmannen ska arbeta fram en rutin för att följa upp och säkerställa att de planerade utvecklingsåtgärderna också genomförs.

Bedömning

Skolinspektionen bedömer att det finns brister i huvudmannens ansvarstagande avseende förutsättningar för utbildningen samt i huvudmannens styrning och utveckling av utbildningen.

Tillsynen visar att tillgången till skolpsykolog inte är tillräcklig för att skolpsykologen ska kunna delta i elevhälsans förebyggande och hälsofrämjande arbete på *grundskolan*, *grundsärskolan*, *gymnasieskolan* och *gymnasiesärskolan*, i syfte att stödja elevernas utveckling mot målen. Därmed riskerar skolenheterna att missa det psykologiska perspektivet i de insatser som planeras och genomförs.

Vidare visar tillsynen att arbetet med att aktivt nå ut och att motivera de som har rätt till utbildning inom vuxenutbildningen på svenska för invandrare, SFI, vuxenutbildning på grundläggande nivå samt särskild utbildning för vuxna på grundläggande och gymnasial nivå inte är tillräckligt aktivt. Även om kommunen skickar information till kommunens samtliga hushåll, och därmed även till de målgrupper som avses, anser inte Skolinspektionen att det är tillräckligt för att anse att arbetet är aktivt eller motiverande till utbildning.

Vidare visar tillsynen att det finns brister i huvudmannens systematiska kvalitetsarbete gällande skolformerna *grundsärskola*, *gymnasieskola*, *gymnasiesärskola* och *vuxenutbildning* samt *fritidshem*. Skolinspektionen bedömer att huvudmannen inte följer upp och dokumenterar resultatet för utbildningen i dessa verksamheter i enlighet med skollagens bestämmelser. Det innebär att det inte finns ett tillräckligt underlag för huvudmannen att göra en analys samt utifrån en analys fatta beslut om nödvändiga utvecklingsåtgärder i syfte att utveckla verksamheterna.

Föreläggande

Förutsättningar för utbildningen

Förskoleklass, grundskola, grundsärskola, gymnasieskola och gymnasiesärskola

Tillgång till skolpsykolog är inte tillräckligt för att deras arbete ska vara främst förebyggande och hälsofrämjande

Skolinspektionen bedömer att det inte finns tillräcklig tillgång till skolpsykolog som kan delta i skolenheternas förebyggande och hälsofrämjande arbete i syfte att stödja elevernas utveckling mot målen. Även om samtliga skolenheter har tillgång till skolpsykolog via den centrala elevhälsan i kommunen så visar tillsynen att skolpsykolog främst används till åtgärdande insatser för enskilda elever, exempelvis i möten som domineras av individärenden och till utredningar av enskild elev. Det innebär att elevhälsans förebyggande och hälsofrämjande arbete riskerar att missa det psykologiska perspektivet i de insatser som planeras och genomförs på de olika skolenheterna.

Enligt skollagen ska det för eleverna i förskoleklassen, grundskolan, grundsärskolan, gymnasieskolan och gymnasiesärskolan finnas elevhälsa. Elevhälsan ska omfatta medicinska, psykologiska, psykosociala och specialpedagogiska insatser. Elevhälsan ska främst vara förebyggande och hälsofrämjande. Elevernas utveckling mot utbildningens mål ska stödjas. För medicinska, psykologiska och psykosociala insatser ska det finnas tillgång till skolläkare, skolsköterska, psykolog och kurator. Vidare ska det finnas tillgång till personal med sådan kompetens att elevernas behov av specialpedagogiska insatser kan tillgodoses.

I inskickad dokumentation inför tillsynen beskriver huvudmannen att några av elevhälsans professioner är placerade på skolenheterna, till exempel specialpedagoger för grund- och grundsärskolor, och att andra professioner är placerade i en central elevhälsa, till exempel logoped och skolpsykolog för grund- och grundsärskola samt gymnasie- och gymnasiesärskola. Det framgår även av dokumentationen att skolpsykologerna, på grund- och grundsärskoleenheterna, deltar för kvalitetssäkring i elevärenden vid möten som benämns "ärende-eh" som inträffar var tredje vecka. "Ärende-eh" är ett nytt arbetssätt och innebär att psykologen arbetar tydligare ute på skolorna och tydligare finns med i processen med anpassningar i klassrummet för elever. Psykologen finns även enligt dokumentationen tillgänglig som en konsulterande/rådgivande funktion på organisationsnivå. I samband med kommunikering av Skolinspektionens protokoll efter tillsynsbesöket har huvudmannen förtydligat att intentionen med "ärende-eh" är att mötet inte enbart ska handla om individärenden utan syftet är att berörd personal ska kunna diskutera ärenden i förebyggande syfte. Dock så dominerar samtal om individärenden innehållet på dessa möten i dagsläget.

I intervju med lärare, rektorer, förvaltningsledning och ansvariga politiker framkommer att det finns tillgång till skolpsykolog på samtliga skolenheter men att skolpsykolog inte arbetar främst förebyggande och hälsofrämjande i syfte att stödja

elevers utveckling mot målen. Lärare i grund- och grundsärskolan säger i intervju att skolpsykologen har börjat ta sig an mer förebyggande arbete till exempel genom att genomföra observationer och att handleda lärare utifrån en enskild elev. De säger vidare att det inte sker i så stor utsträckning ännu och att låg tillgång till psykolog gör att förebyggande och hälsofrämjande arbetet inte hinns med.

Rektorer från grund- och grundsärskola säger att skolpsykologerna främst arbetar åtgärdande, och på uppkommen anledning, men att de är mer involverade än tidigare och att skolpsykologerna till exempel arbetat handledande kring lärmiljön för att bistå lärarna med att utveckla undervisningen. De säger vidare att de är inne i ett förändringsarbete och att de som rektorer har ett ansvar att ge möjlighet för skolpsykologerna att arbeta mer förebyggande genom att inte skicka ärenden direkt till skolpsykologerna. Även rektorn för gymnasie- och gymnasiesärskolan säger att psykologerna inte deltar i det förebyggande och hälsofrämjande arbetet vid gymnasie- och gymnasiesärskolan. Rektorn berättar att han har tillgång till skolpsykolog genom den centrala elevhälsan, men att hans verksamheter inte är högprioriterade. Han säger att skolpsykologen anlitas vid behov och ger som exempel på insatser att skolpsykolog har gjort psykologiska bedömningar av elever vid skolformsutredningar och vid några tillfällen har skolpsykolog konsulterats kring enskilda elever.

Även elevhälsochef, förvaltningsledning och ansvariga politiker bekräftar att skolpsykologerna inte arbetar främst förebyggande och hälsofrämjande. Elevhälsochef berättar att skolpsykologerna främst deltar på möten med övriga elevhälsan som domineras av individärenden, även om det finns en intention att bli mer förebyggande. Förvaltningsledningen säger att skolpsykologerna har arbetat mycket med utredningar och att det finns ett hårt tryck på att färdigställa utredningar vilket innebär att skolpsykologerna även har fått gå in och göra sjukvårdens arbetsuppgifter. Kommunen har dock diskussioner med sjukvården och förvaltningsledningen säger att det är på gång att förändras.

Vuxenutbildning

Arbetet med att nå ut och motivera de som har rätt till utbildning inom vuxenutbildningen är inte tillräckligt aktivt

Skolinspektionen bedömer att Munkedals kommun inte i tillräcklig utsträckning arbetar aktivt för att söka upp och motivera de som har rätt till utbildning inom vuxenutbildning på SFI, vuxenutbildning på grundläggande nivå samt särskilt utbildning för vuxna på grundläggande och gymnasial nivå. Även om information om utbildningen skickas till samtliga hushåll i kommunen, och därmed även till de målgrupper som avses, kan det inte anses innebära att kommunen aktivt söker upp och motiverar till utbildning. I arbetet med dessa utbildningar är det viktigt att huvudmannen arbetar aktivt för att söka upp de som har rätt till utbildning och även att arbeta motiverande för att de ska delta i sådan utbildning. Ett arbete som inte är tillräckligt aktivt uppsökande riskerar att inte fånga upp de vuxna som tillhör målgrupperna och motivera de till att delta i utbildning. Det faktum att det inte finns

någon studerande inom särskild utbildning för vuxna kan vara ett resultat av att arbetet med att aktivt söka upp och motivera målgruppen inte är tillräckligt.

Enligt skollagen ska varje kommun aktivt verka för att nå de vuxna i kommunen som har rätt att delta i utbildning för grundläggande nivå och för att motivera dem att delta i sådan utbildning. Enligt skollagen ska även varje kommun informera om möjligheterna till särskild utbildning för vuxna på grundläggande och gymnasial nivå och aktivt verka för att de vuxna i kommunen som är behöriga deltar i sådan utbildning. Av förarbeten till skollagen (prop. 2009/10:165 s. 845 och 859) framgår att ordet "aktivt" har lagts till för att betona kommunernas ansvar för att de som tillhör målgruppen för utbildningen också tar del av denna.

Av förarbetena till skollagen (prop. 2000/01:72 sid. 41-42) framgår att samhället har ett speciellt ansvar för att stödja de personer som inte tar egna initiativ för att möta de ökande kraven på kunskaper. För vuxna, med begränsade och ibland negativa erfarenheter av studier, kan steget in i vuxenstudier vara svårt att ta. Information om och marknadsföring av olika utbildningsvägar måste då kompletteras med andra åtgärder. En sådan åtgärd är uppsökande verksamhet för att i det personliga mötet informera om olika möjligheter till utbildning och skapa motivation till studier. Det är av vikt att kommunen tar tillvara alla samverkansmöjligheter till uppsökande och motivationsskapande verksamhet. Det kan till exempel handla om förebilder från arbetsplatsen, föreningslivet, fackliga organisationer och handikapporganisationer.

I intervjuer med ansvarig rektor, förvaltningsledning och ansvariga politiker framgår att det sker viss marknadsföring för att informera om kommunens vuxenutbildningar men att det inte finns några riktade eller motiverande insatser vare sig till de vuxna som har rätt till SFI, vuxenutbildning på grundläggande nivå eller till de som har rätt till särskild utbildning för vuxna på grundläggande och gymnasial nivå. Rektorn beskriver att en broschyr om vuxenutbildning skickas ut till samtliga hushåll i kommunen, att det finns information på kommunens hemsida och att kommunen annonserar i media för både yrkesutbildningar och grundläggande vuxenutbildning. Han säger vidare att utbildningen inom särskild utbildning för vuxna sker i samverkan med andra kommuner men att det inte finns några studerande vid tidpunkten för tillsynen. Rektorn säger att vuxenutbildningen har samarbete med Arbetsförmedlingen och kommunens arbetsmarknadsenhet och ger som exempel att rektorn via Arbetsförmedlingen har fått hjälp att bjuda in potentiella elever. Han säger vidare att samarbetet med arbetsmarknadsenheten kommer att utvecklas eftersom deras verksamhet kommer att placeras i närheten av vuxenutbildningens. Rektorn säger att de som tillhör målgruppen fångas upp inom arbetsmarknadsenheten och har verksamhet där, exempelvis har de som tillhör träningsskolan sysselsättning inom daglig verksamhet. Rektorn ger inga exempel på hur kommunen har arbetat motiverande för att målgrupperna ska delta i utbildning.

Förvaltningsledningen bekräftar att arbetet med att aktivt söka upp och motivera de som har rätt till utbildning inom SFI, grundläggande vuxenutbildning och särskild utbildning för vuxna på grundläggande och gymnasial nivå inte sker i tillräcklig utsträckning. De säger att de elever som går i gymnasiesärskolan får information om

särskild utbildning för vuxna, men kommunen har inte kunskap om varför dessa elever inte väljer utbildning, och att kommunen borde kunna söka upp dessa och locka dem till fortsatt utbildning.

Ansvariga politiker känner till att en katalog om vuxenutbildningens utbud skickas till samtliga hushåll i kommunen och att det finns information på kommunens hemsida men har inte kännedom om det görs några andra insatser för att söka upp och motivera målgrupperna till utbildning.

När Skolinspektionen tittar på kommunens hemsida den 12 december 2019 finns mycket lite information om särskild utbildning för vuxna och det framgår exempelvis inte vilka ämnen eller kurser som kan studeras. Det står att utbildningen oftast sker i samverkan med Lysekil och Sotenäs kommuner och att placering blir i någon av dessa kommuner. Vidare står att man för mer information kan kontakta studievägledare på Kunskapens Hus.

Motivering till föreläggande som ingripande

Munkedals kommuns verksamhet uppfyller inte de krav som följer av gällande föreskrifter. Munkedals kommun föreläggs därför att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Styrning och utveckling av utbildningen

Grundsärskola, fritidshem, gymnasieskola, gymnasiesärskola och vuxenutbildning

Skolinspektionen bedömer att det finns brister i det systematiska kvalitetsarbetet på huvudmannanivå gällande skolformerna *grundsärskola, gymnasieskola, gymnasiesärskola* och *vuxenutbildning* samt *fritidshem* i Munkedals kommun. Utredningen visar att huvudmannen inte har någon dokumenterad uppföljning för verksamheterna *grundsärskola, gymnasieutbildning* och *fritidshem*, samt att uppföljningen i *gymnasiesärskola* och *vuxenutbildning* inte är tillräcklig. Vidare visar utredningen att huvudmannen inte har fattat beslut om några utvecklingsåtgärder för dessa verksamheter i syfte att utveckla utbildningen. Ett bristande systematiskt kvalitetsarbete kan leda till att viktiga utvecklingsområden inte upptäcks och att nödvändiga åtgärder för att utveckla utbildningen inte sätts in.

Enligt skollagen ska varje huvudman inom skolväsendet på huvudmannanivå systematiskt och kontinuerligt planera, följa upp och utveckla utbildningen. Inriktningen på det systematiska kvalitetsarbetet ska vara att de mål som finns i skollagen och i andra föreskrifter (nationella mål) uppfylls. Det systematiska kvalitetsarbetet ska dokumenteras. Om det vid uppföljning, genom klagomål eller på annat sätt kommer fram att det finns brister i verksamheten, ska huvudmannen se till att nödvändiga åtgärder vidtas.

Barn- och utbildningsnämnden inrättades 1 januari 2019, tidigare var Kommunstyrelsen ansvarig nämnd och huvudman för skolverksamheterna i Munkedals kommun.

Skolinspektionen har inför tillsynen tagit del av dokumentet "Systematiskt kvalitetsarbete, Barn och utbildning 2018/2019, Avdelning Skola". Detta dokument avser huvudmannens systematiska kvalitetsarbete för alla verksamheter från förskoleklass till vuxenutbildning, inklusive fritidshem.

Fritidshem

För fritidshemmen framgår att behörigheten för de anställda är låg och att det finns svårigheter med att rekrytera behörig personal. Vidare framgår att utveckling av fritidshemmen och det systematiska kvalitetsarbetet är ett kommunövergripande utvecklingsområde och att det under innevarande år ska tas fram en gemensam utvecklingsplan. Vidare har en kommungemensam kompetensutvecklingsplan påbörjats, Munkedals fritidshemslyft, och kommer att implementeras fullt ut i samtliga verksamheter under läsåret 2020/2021. Det framgår även av kvalitetsarbetet att samverkan och samarbete mellan fritidshem och skola är ett prioriterat område. Som exempel på positivt samarbete mellan skola och fritidshem beskrivs att fritidshemmet på Munkedalsskolan fokuserat på läsning som ett led i att stötta elevernas kunskapsutveckling där analyser visat att det finns brister i elevernas läsförmåga.

Grundsärskola

I inskickad dokumentation inför tillsynen framgår att det inte görs någon analys av resultat för de elever som är inskrivna i grundsärskolan. I dokumentationen framgår att de elever som är integrerade i grundskolans verksamhet "får samma analys av resultaten som sina övriga kamrater". Det framgår vidare att det inte gjorts några särskilda satsningar för att utveckla grundsärskolans verksamhet. I huvudmannens systematiska kvalitetsarbete finns inte heller någon beskrivning av grundsärskolans resultat eller några beslut om utvecklingsåtgärder i syfte att utveckla utbildningen.

Gymnasieskola, gymnasiesärskola och vuxenutbildning

I huvudmannens systematiska kvalitetsarbete framgår att fem av nio elever på Processtekniska gymnasiet avslutade med gymnasieexamen och av de 89 elever som var inskrivna på något av introduktionsprogrammen under läsåret 2018/19 blev 12 elever behöriga till nationellt program. Några resultat för gymnasiesärskolan redovisas inte. Vidare framkommer av huvudmannens systematiska kvalitetsarbete att Processtekniska gymnasiet ska utveckla sin praktiska undervisning i yrkesämnena till att bli mer arbetsliknande i syfte att minska antalet F. Det framgår även att på introduktionsprogrammen ska mer fokus och tid ska läggas på ämnet svenska eftersom svenskan påverkar elevernas möjligheter att lyckas i andra ämnen. I huvudmannens systematiska kvalitetsarbete framgår vidare att 100 procent av eleverna i årskurs 2 på Processtekniska gymnasiet känner sig trygga i skolan. För övriga årskurser på Processtekniska gymnasiet eller på introduktionsprogrammen och gymnasiesärskolan framgår inget resultat avseende elevernas upplevelse av trygghet i huvudmannens systematiska kvalitetsarbete. Inte heller elevernas upplevelse av studiero framkommer i det systematiska kvalitetsarbetet.

För vuxenutbildningen framgår i huvudmannens systematiska kvalitetsarbete att det under läsåret 2018/19 sattes 92 betyg på SFI och 940 betyg inom gymnasial

vuxenutbildning. Vidare beskrivs att genomströmningen på SFI var god men att det finns elever som stannar kvar för länge inom samma nivå vilket till största del beror på elevens tidigare skolbakgrund. Några insatser för att utveckla det arbetet framkommer inte. Däremot anges att en åtgärd för förbättring i huvudmannens kvalitetsarbete inom området "Skolan och omvärlden" att ett större fokus på information och satsning på vägledningssamtal för främst kvinnor inom SFI ska ske under nästkommande år.

I inskickad dokumentation inför tillsynen framkommer att skolledningen för verksamheterna i Kunskapens hus, Processtekniska gymnasiet, introduktionsprogrammen, gymnasiesärskolan och vuxenutbildningen, förstärkts med en biträdande rektor med särskilt ansvar för gymnasiedelen.

I intervju med personal i fritidshemmen framgår att de inte har fått till sig något övergripande resultat för fritidshemmen i kommunen utan enbart vilka områden som de ska arbeta med, men inte varför. Personalen berättar att de på enhetsnivå följer upp och analyserar verksamheten på fritidshemmet vilket sedan lämnas till rektorerna. Personalen säger även att de håller på att ta fram en modell för arbetet med det systematiska kvalitetsarbetet och att exempel på prioriterade utvecklingsområden är trygghet och läsutveckling. Personalen berättar att de använder sig av ett av lärarfackförbundens material och att de har varit på studiebesök i en kommun för att titta på deras arbete med systematiskt kvalitetsarbete. På en enhet berättar personal att de som en mätbar aktivitet lade fram böcker till eleverna och kollade av hur många elever som valde att läsa. Andra ger som exempel att de arbetat med rörelse för att det ska bli lugnare i klassen, och för att barnen rör sig för lite, vilket har gett resultat. Ett annat exempel är att fritidshemmen arbetar med trivsel och att det mäts i en enkät, vilken ska utvecklas med frågor om fritidshemmen. Detta är emellertid inte något som framgår av huvudmannens systematiska kvalitetsarbete.

Rektorer från grund- och grundsärskola, samt fritidshem, berättar att både grundsärskolan och fritidshemmen arbetar med systematiskt kvalitetsarbete men att det som enheterna har kommit fram till inte syns i huvudmannens redovisning, och att processen inte har varit optimal eller anpassad för de behov som finns. Rektorerna säger vidare att den nya avdelningschefen för skola kommer att styra upp arbetet med det systematiska kvalitetsarbetet och att det kommer att bli tydligare i nästa kvalitetsredovisning. Rektorerna säger att arbetet har blivit bättre för grundskolans del och att de i grundskolan kommit mer på rätt nivå och att lärare kan se hur det hänger ihop. Rektorerna säger vidare att fritidshemmen arbetar med samma utvecklingsområden som grundskolan.

Rektorn för gymnasieskola, gymnasiesärskola och vuxenutbildning berättar att väldigt mycket fokus ligger på grundskolans verksamhet och att det lagts mindre fokus på hans verksamheter eftersom verksamheterna fungerar väldigt bra. Han säger att det aldrig har kommit några uppdrag från politiken om vad som ska göras. Rektorn säger att han redovisar resultat, antal elever och genomströmning till huvudmannen men att han inte har haft några krav på redovisning avseende gymnasiet, även om politikerna är angelägna om att utveckla Processtekniska gymnasiet. Rektorn säger även att huvudmannen vet väldigt lite om vuxenutbildningen och att verksamheten knappt syns i huvudmannens kvalitetsarbete. Han säger vidare att den nya avdelningschefen

har börjat styra upp det systematiska kvalitetsarbetet och att antal mål, som ingen tidigare läste, har bantats ner och prioriterats. Han berättar att det mål som hans verksamheter arbetar mest med är anställningsbarhet och att verksamheterna utifrån det ska arbeta fram aktiviteter med indikatorer.

Förvaltningsledningen beskriver att uppföljning och diskussion om verksamheternas resultat ligger i årshjulet och att det kommer att bli mer strukturerat i framtiden. De berättar att politikerna under höstterminen 2019 ska titta på barn och elevers trygghet vid sina verksamhetsbesök och under våren 2020 ska de titta på resultaten. Förvaltningen beskriver att politikerna genom rektorerna får en bild av verksamheterna vid besöken som de sedan återrapporterar till nämnden. Vidare beskriver förvaltningsledningen att genom deras nya system för uppföljning och verksamhetsstyrning, Hypergene, kommer det att vara möjligt att rapportera och ta fram resultat kontinuerligt istället för en gång per år. Förvaltningsledningen berättar även att huvudmannen har tittat på kompetensförsörjningen för fritidshemmen, som de inte lyckats så väl med. Förvaltningsledningen säger även att det inte har ställts några krav på uppföljning från huvudmannens sida avseende gymnasieskolan och gymnasiesärskolan. De säger vidare att dessa verksamheter, och även vuxenutbildningen, har börjat arbeta med samma verksamhetsuppföljningssystem och att de sätter inriktningsmål utifrån politikens mål. Förvaltningsledningen säger vidare att genomströmning och de projekt som genomförts redovisas till politiken, och att de även får en redovisning från andra kommuner av hur det går för de elever som är bosatta i kommunen, men som läser i andra kommuner, exempelvis i Uddevalla kommun.

Vid intervjuer med politikerna framgår att huvudmannen ännu inte har genomfört någon uppföljning av verksamheterna i fritidshem, grundsärskola, gymnasieskola, gymnasiesärskola och vuxenutbildning. Ansvariga politiker berättar att de vid sina verksamhetsbesök under hösten ska titta på trygghet och studiero och att besöken ska läggas in i årshjulet. Politikerna säger att alla politiker ställer samma frågor till verksamheterna och att de sedan ger en muntlig återrapportering av besöken till nämnden. När det gäller uppföljning av fritidshemmens verksamhet säger politikerna att de är medvetna om att de inte följer upp verksamheten och att de behöver ta tag i det. De säger vidare att de har kunskap om att många barn är inskrivna på fritidshemmen och att det är ett bekymmer att de inte har utbildad personal vilket leder till att kvaliteten blir sämre. Politikerna berättar att rektorerna har föredragit de systematiska kvalitetsarbetena och att nämnden har tagit dessa. Politikerna säger även att de inte har hunnit med någon uppföljning av verksamheterna i Kunskapens hus, det vill säga Processtekniska gymnasiet, introduktionsprogrammen, gymnasiesärskolan och vuxenutbildningen.

Motivering till föreläggande som ingripande

Munkedals kommuns verksamhet uppfyller inte de krav som följer av gällande föreskrifter. Munkedals kommun föreläggs därför att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Områden där Skolinspektionen inte har funnit brister

Förutsättningar för utbildningen

Det har vid tillsynen inte framkommit annat än att Munkedals kommun uppfyller författningarnas krav inom förutsättningar för utbildningen inom *förskolan*.

Styrning och utveckling av utbildningen

Det har vid tillsynen inte framkommit annat än att Munkedals kommun uppfyller författningarnas krav inom styrning och utveckling av utbildningen inom *förskolan* och *grundskolan*.

På Skolinspektionens vägnar

X Claes Börjesson

Beslutsfattare
Signerat av: Claes Börjesson

X Madeleine Olofsson

Föredragande utredare
Signerat av: Madeleine Olofsson

I ärendets slutliga handläggning har även undervisningsråd Kjell Ahlgren, medverkat.

Allmänt om tillsynen:

Mer om Skolinspektionens tillsyn hittar du på www.skolinspektionen.se

Bilagor

Bilaga 1: Fakta om Munkedals kommun

Bilaga 2: Måluppfyllelse

Fakta om Munkedals kommun

Skolinspektionen har genomfört tillsyn av Munkedals kommun under hösten 2019. Detta beslut avser huvudmannens samlade ansvarstagande för utbildningen inom förskola, förskoleklass och grundskola, fritidshem, grundsärskola, gymnasieskola, gymnasiesärskola och vuxenutbildning.

Det är Barn och utbildningsnämnden i Munkedals kommun som fullgör kommunens uppgifter inom skolformerna förskola, förskoleklass och grundskola, grundsärskola, gymnasieskola, gymnasiesärskola, kommunal vuxenutbildning, särskild utbildning för vuxna samt utbildningen inom fritidshem. Tjänstemannaorganisationen är samlad under Barn- och utbildningsförvaltningen vilken leds av en förvaltningschef tillika skolchef.

Förskola

Munkedals kommun har totalt 8 förskolor som är uppdelade i 4 olika områden. Enligt uppgift från kommunen finns vid tidpunkten för tillsynen 452 barn inskrivna i förskolornas verksamhet. Förskolorna leds av 4 rektorer, en för varje område.

Fritidshem

I Munkedals kommun finns fem fritidshem. Enligt uppgift från kommunen finns vid tidpunkten för tillsynen 525 elever inskrivna i fritidshemmens verksamhet. Fritidshemmen är placerade i anslutning till grundskolorna och leds av grundskolornas rektorer.

Förskoleklass, grundskola och grundsärskola

I Munkedals kommun finns sex grundskolor: Hällevadsholms skola F-3, Hedekas skola F-6, Bruksskolan F-6, Munkedalsskolan F-6, Centrums skolan 4-6 och Kungsmarksskolan 7-9. Enligt uppgift från kommunen finns vid tidpunkten för tillsynen 119 elever inskrivna i förskoleklass och 1108 elever inskrivna i årskurserna 1-9. Vardera grundskoleenhet leds av en rektor.

Gymnasieskola

I Munkedals kommun bedrivs gymnasieutbildning inom industritekniska programmet och på introduktionsprogrammen yrkesintroduktion, individuellt alternativ och språkintröduktion. Vid tidpunkten för tillsynen är 38 elever inskrivna på nationellt program och 72 elever är inskrivna på något av introduktionsprogrammen. Gymnasieskolan leds av en rektor som även är rektor för gymnasiesärskolan och vuxenutbildningen.

Gymnasiesärskola

I Munkedals kommun finns utbildning inom gymnasiesärskolan på två nationella program; Fordonsvård- och godshantering och Administration, handel och varuhantering. Det finns för närvarande 4 elever inskrivna i verksamheten.

Vuxenutbildning

Vuxenutbildningen i Munkedals kommun är organiserad i ett nära samarbete med Lysekils och Sotenäs kommuner. Utbildningen är förlagd till Utbildningscentrum Munkedal i Dingle där även gymnasiets introduktionsprogram och gymnasiesärskolan finns. Vuxenutbildningen tillhandahåller utbildning inom SFI, grundläggande och gymnasial vuxenutbildning samt särskild utbildning för vuxna. Vid tidpunkten för tillsynen läser 337 elever inom vuxenutbildningen.

Måluppfyllelse*Förskola*

För förskolan finns ingen nationellt sammanställd statistik som visar resultaten för utbildningen i förskolan.

I huvudmannens systematiska kvalitetsarbete för förskolan för läsåret 2018/19 framgår, bland annat, att alla barn i förskolan ska få språkstimulerande stimulans vilket ska mätas i hur många procent av eleverna som uppnår minst 4 på Staninetest i förskoleklass. I kvalitetsarbetet beskrivs att fortbildning och insatser från språk, läs- och skrivutvecklare har lett till ett ökat resultat och att samtliga förskolor arbetar med språkförberedande stimulans utifrån språkplanen och att användandet av TAKK, Tecken för Alternativ och Kompletterande Kommunikation, har ökat. Vidare framgår att det digitala verktyget Polyglutt har köpts in för att stärka läsning och flerspråkighet i förskolan vilket har varit ett framgångsrikt verktyg för personalen.

Fritidshem

För fritidshemmen finns ingen nationellt sammanställd statistik som visar resultaten för utbildningen i fritidshem. Huvudmannen har inte redovisat några sammanställda resultat gällande verksamheten i fritidshemmen.

Förskoleklass

För förskoleklassen finns ingen nationellt sammanställd statistik som visar resultaten för utbildningen i förskoleklassen. Huvudmannen har inte redovisat några sammanställda resultat gällande utbildningen i förskoleklassen.

Årskurs 1

Det finns ingen nationell statistik som visar andelen elever som nått kunskapskraven i läsförståelse i årskurs 1. Huvudmannen har inte redovisat några sammanställda resultat gällande andelen elever som nått kunskapskraven i läsförståelse i årskurs 1.

Årskurs 3

Det finns ingen nationell statistik som visar andelen elever som nått kunskapskraven i de ämnen i årskurs 3 där det finns kunskapskrav.

I huvudmannens systematiska kvalitetsarbete för läsåret 2018/19 framgår att 81 procent av eleverna nådde kunskapskraven i matematik, 80 procent i svenska och 87 procent i

engelska. Huvudmannen har inte redovisat resultat i övriga ämnen där det finns kunskapskrav.

Årskurs 6

Nationell statistik från läsåret 2018/19 visar att 59,7 procent av eleverna uppnådde kunskapskraven i alla ämnen. Statistiken visar att det finns stora skillnader mellan kommunens skolenheter, på Centrumskolan uppnådde 47,1 procent kunskapskraven i samtliga ämnen och på Bruksskolan uppnådde 75 procent.

Årskurs 9

Nationell statistik från läsåret 2018/19 visar att 61,9 procent av eleverna nådde kunskapskraven i alla ämnen. Det är stor skillnad mellan könen då andel flickor som nådde kunskapskraven i alla ämnen var 72,4 procent, jämfört med pojkarna där andelen som uppnådde kunskapskraven i alla ämnen var 50,9 procent. Genomsnittligt meritvärde från våren 2019 var på Kungsmarksskolan 187,8. Flickornas genomsnittliga betygsvärde var 206,5 och pojkarnas 167,3.

Grundsärskola

Det finns ingen nationellt sammanställd statistik som visar resultaten för utbildningen i grundsärskolan. Huvudmannen har inte redovisat några sammanställda resultat för utbildningen i grundsärskolan.

Gymnasieskola

I huvudmannens systematiska kvalitetsarbete för läsåret 2018/19 framgår att 56 procent av eleverna (fem av nio) som avslutade ett nationellt program fick gymnasieexamen. Vidare framgår att 13 procent av eleverna på introduktionsprogram blev behöriga till nationella program.

Gymnasiesärskola

Det finns ingen nationellt sammanställd statistik som visar resultaten för utbildningen i gymnasiesärskolan. Huvudmannen har inte redovisat några sammanställda resultat gällande gymnasiesärskolan.

Vuxenutbildning

I huvudmannens systematiska kvalitetsarbete för läsåret 2018/19 framgår inget samlat resultat avseende utbildning på SFI. Däremot framgår att det sattes 92 betyg på SFI under läsåret.

Nationell statistik från 2018 visar att 51 procent av kursdeltagare i grundläggande vuxenutbildning slutförde sina kurser. För deltagare i gymnasial vuxenutbildning var det 51 procent av kursdeltagarna som slutförde sina kurser, vilket även det är lägre i jämförelse med riket som ligger på 70 procent.

Det finns ingen nationell statistik som visar resultaten för utbildningen i särskild utbildning för vuxna. Vid tidpunkten för tillsynen finns inga elever som deltar i särskild utbildning för vuxna.